

CLAUS

SPECILEGUM

BX1756

.A1

C5

1773

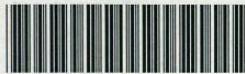
v.2

c.1

008420

EX LIBRIS
HEMETHERII VALVERDE TELLEZ
Episcopi Leonensis

1080020875

R. D.
JOSEPHI IGNATII CLAUS

S.S. Th. Licent. Canonici August. &c.

SPICILEGIUM
CATECHETICO-CONCIONATORIUM,
ID EST
CONCEPTUS EXEGETICI

Pro Dominicis & quibusdam Feriis ac pro Festis per annum.

TOMUS SECUNDUS.

In quo agitur de duobus ultimis Catechisini capitibus, videlicet de Sacramen-
tis, de Iustitia Christiana, & demum de quatuor Novissimis.

Quibus ad calcem hujus Secundi voluminis accedit Appendix, seu brevis Annotatio, qua-
ratione hi Conceptus ad formalera Catechesis applicari possint.

VENETIIS,
Sumptibus HEREDIS NICOLAI PEZZANA

M D C C LXXXIII.
S U P E R I O R U M P E R M I S S U.

45064

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

UNIVERSIDAD DE NUEVA LEON
BIBLIOTECA VATICANA Y TURINA

UNIVERSIDAD NACIONAL
DE COAHUILA, GTO. DE MEXICO
BIBLIOTECA VATICANA Y TURINA

P R A E F A T I O
AD VENERABILEM GLERUM DE ZELO ANIMARUM.

Emperore Trajani Imperatoris fuit Romanorum civium nonnemo, qui alieno arte supra vires gravatus, & importuno apparitorum, creditorumque incuria molleto vexatus, licet indies ad judicem citari metueret, nihilominus latari, epulari, genio indulgere, & in utramque etiam aurem placidissime dormire solebat. Is, ubi ad incitas redactus, & bona illius sub hasta vendita sunt, justit Imperator fibi culicatum, in qua ille dormierat, afferrari. Quæstus, cur, & in quem finem? repofuit, fieri non posse, quin ea culicata ad somnum conciliaendum magnam vim haberet: Macrob. in Saturnal. Quo dicto Monarcha horinis incuriam perfringere, diceretur volunt, fibi imperceptibile videri, qua ratione homo tot debitorum reus, & a iudice exactione, ipsiusque incarcerationis supplicio nec in momenta fecurus, tranquilla quiete, tonnoque frui posset. O quot Sacerdotes, ad curam animarum deputati, huic civi Romano conserui valent, qui, licet immensis obligationibus Deo, & Ecclesi obstringantur, scientque, se ad Divini Judicis tribunal exactissimum rationem de sui munieris administratione reddituros, tamen adeo lecure dormient, aci cum pastorali cura nullam curam suscepimus, aut, ut cum Melissio Ep. 24 ad Henr. Senon. Archiepisc. loquar, ac si ne curis jam nulli essent, cum ad curam pertenerint. Ideo cum pingue beneficium natiui sunt, hui toti aquim convertunt, ut jovalies dies fibi procurent, ut ari, argenteum thetauros accumulent, ut domum pretiosa supellecile exornent, ut agros focendent, ut divitem melsem colligant, ut familiam ditent, & philareria sua dilacent. Quid autem in cura animarum? Ehhe! hic autem indormiunt. Quid deinde fit? Cum dormirent homines, venit inimicus homo, & seminat zizania. Volo dicere. Causa, proper quam in agro Ecclesi omnis generis vita invalefecit, si non unica, talem præcipue est Sacerdotum in cura animarum somnolentia. Agite, removamus perniciosam hanc culiciram, id est, ferio consideremus, quam fatime, similique periculorum munus sit cura animarum, & quas qualitates illa a nobis exigit. Vir nobis, si Supremus vivorum & mortuorum Judex Deus secundum proportionem nostræ obligationis judicis severitatem acut & menefuerit. Memorabile enim est dictum Joannis de Avila, quem a vita sanctitate, & Verbi divini efficacia celebrat Hispania: Tot, tantæque, ait, sunt Pastorum obligations, ut, qui vel tertiana eorum partem reipæ impleret, sanctus ab hominibus æstimaretur, cum tamen eo solo contentus gehennam non sit evalurus.

2. Qui officia publica in ordine ad gubernandas ciuitates & regna tam pacem quam bello admirantur, ingenti id fibi glorie ducant, putantque, totum universum obsequia utiliter praefitia, neicio quanta gratitudine, fibi esse obstrictum: Ego, inquit militum nonnemo, vires, vitam & sanguinem ad patris & Principis defensionem consecro. Ego, ait Medicus, pro conservandis bene valentibus, & restituendis ægrotantibus operam impendo: Ego, ait Juris consulus, pro decedentis litibus, & tribuendo cuiilibet jure suo du noscique ingenium fatigo. Ego, inquit Judex aut Magistratus, pro promovendis subditorum commodis, & exirpandis difformorum vitis utilissimas leges facio. Ego, inquit Princeps, pro remunerandis bene meritis premia, & pro panendiis perdulibios gladium porto. Laudo hæc studia ad bonum publicum totius universi ordinata, & querro, ad quid Sacerdos in mundo? Respondebat expedite gentianus Apostolus: (1. Cor. 3.) Dei coadjutores sumus. Quasi diceret: Nostrorum laborum finis & scopus non est temporalis Reipublica per unum vel alterum seculum duratura felicitas, sed eo collimat, ut Deum Optimum Maximum, qui per totius mundi creationem, conservationem, beneficia, inspirationes, aliquid opera nisi nullas querat, verbo, exemplo, aliisque muneri nostri functionibus advenimus, que cooperatio nostra actiones qualcumque politicas, & totius mundi regimen in fantum, quantum immortalis anima res transitorias dignitate trancendit, dicente celesti illo Dionysio: (de celest. Hierarch. c. 3.) Divinorum omnium divinissimum est, Dei cooperatorum agere in reductione animarum. Et hac munieris sublimitas tanta est, ut arbitrentur nonnulli Theologi, ad custodium Sacerdotis in cura animarum laborantis duplicem Angelum deputatum esse, unum, qui propriæ animæ salutem curat, alterum, qui in negotiis ad curam animarum pertinentibus illum ducat & illuminet: Præterea dicunt, longe uberiora esse gratiarum dona, quibus Deus ejusmodi Sacerdotem præ alias cumulat, illustrando intellectum, inflammando voluntatem, & tribuendo illi capacitatem ac potentiam, ut muneri suo iatisfaciat. Nocte Dominica Nativitatis, cum pastores super greges suos vigilabant, subito Angelus celesti splendore coruscans adstitit iuxta illos, & claritas Dei circumfuit illos. (Luc. 2.) Queso, qua de causa pastoribus tanta coeli benevolentia obtigit, quam

a ii nec

008420

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

iv PRÆFATIO AD VENERABILEM CLERUM.

ne Regibus, nec Principibus tunc temporis obveniente legitum? quo factò Angelorum consilio, & ipsa Dei claritate illustrati merueruntur & S. Gregorius refolvit dubium & respondet, hanc gratiam illis obtinisse, quia fuerunt pastores, & quidem custodientes, ac vigilantes super gregem, ex quo allegoricum argumentum ducens ad Sacerdotem ait, Homil. 8. in Evang. *Dum ipse super gregem vigilans, divina super eos largius grata conseruat.* O Pastor animarum! pro hac gratiarum multiplicitate qua tu es vicimus obligatio? Profecto tanta, ut Deus omnia vita tua momenta suo servitio vendicare posset; verum hoc pertransiit in animas tuas opis indigas, & quidquid oblegiorum illis impendis, quasi sibi factum acceptat. Perpende igitur, quid sit illud objectum, ad quod te munus tuum obligat? Est anima vel in gratia Dei conservanda, vel recuperanda. Cogita, & cujus manibus recuperanda sit? E manibus diaboli. Cui recuperanda sit? Christo Redemptori.

3. Verum cura animarum non solum sublimis, sed & valde arduum & periculosum munus est. Quid enim nisi? Angelii sunt Spiritus intellectu perpicaces, sunt voluntate in bonum proclives, sunt glorie divinae zelatores, sunt potentes & operativi, ita, ut unicus Angelus plus valeat, quam centeni mortales; & tamen Concilium Tridentinum Spiritus Sancti instinctu pronuntiavit, curam animarum esse onus Angelicis humeris formidandum. Quare? Ex multiplici ratione. In primis oportet Sacerdotem, qui animabus regendis praestet, ab omni non solum peccato, sed a peccati etiam umbra esse immunem: Sicut enim substantiae foli proximiores debent esse tenores, & limpidiores, ut solarem lucem acceptam in inferiores substantias propagent; ita animarum curator, ut in eis, quos cura sua concretos habet, gratia & amors Divini lucem transfundat, necesse est, ut sit præstissimum, & ab omni morum nœvo alienus. Hinc divina ordinatione constitutum est, ut in incruento Missæ Sacrificio Sacerdos prius lepsum, quam populum committat, quo indicatur, Sacerdotem coelestibus donis prius debet impleri, quam illa ceteris distribut; & sic verificatur illud Dionysii, de celest. Hier. in fin. Non sine periculo domini in rebus se ducem prestat prejunit, qui non per omnia evenerit filius Deo. Deus est impeccabilis per naturam; igitur Sacerdos in verbo, & cogitatione tam innocens, in conversatione tam modestus, & in vita faciliter tam inculpabilis est, ut sit quasi impeccabilis per gratiam. Altera deinde ratio, cur animarum cura sit munus valde arduum & periculosum, in eo consistit, quod facilius sit pervertere quam convertere: Natura humana, vitio protarentur depravata, per se prona est ad malum: igitur, cum Sacerdos continuo revertetur inter peccatores, imo de suo officio illos corrigeret, corripere, admonere, solari, absolvere, & alia obsequia illis praestare tenetur, facilmente contingit, ut ipse potius depravetur, quam ali emendetur, eum ferre in modum, quo scopa domini quidem purgat, illa tamen fortes contrahat. Nullus dubito, quin Petrus Apolostolus tempore Paliensis Dominicis in atrium Summi Pontificis intraverit, eo fine, ut occasionem nanciscatur Christum defendendi, ejus innocentiam demonstrandi, & odium furiosæ gentis tranquillandi, & tamen inter feceleratos eo impetratis progressus est, ut Divinisim Magistrorum trinitis vicibus negaret. Nempe corvi inter columbas adeo non genuit, ut potius columba, teste Oleo, inter corvos crocirent. Labet aliam audire similitudinem? Inveniamus hominem, qui ad amicum venenosa, aut pestilenti ægritudine documentem invisit, quid agit? Natus opobalsamo obstruit, halitus retrahit, ad ægrotum non ita propinque accedit. Quare? Ne morbum contrahiat. Sed nunquid illa plenissima corporis valetudine fruatur? Ita est. Cur ergo non sperat, quod ægrotanti potius sanctorum impetrari, quam ab eo infici posita? Quia fanitas inservientis non est tam operativa, quam ægritudine documentantis. Par ratio se habeat in nostro cau. Jafus convernatur cum peccatore, & grandius igitur periculum subfert, jutum migrare in peccatorum, quam peccatorum in justum. Et ita in hunc sensu loquitur S. Gregorius, ap. Mich. de Calv. Conc. 5. §. 1. n. 10. *Quemadmodum facilius est morbo alieno infici, quam largi sanitatem; ita facilius virtutis contrahere, quam virtutem largiri.* Tertia denique ratio, propter quam cura animarum est munus valde arduum & periculosum, illa est: quia in Sacerdotem omnia subditorum peccata redundant, quae ipse non impedit, aut negligenter vel malo exemplo caudivit. Cum Patriarcha Moyes in monte Sinai verbabatur, interim in valle populus Israel idololatria impetrare verum Deum reliquit, & confitilem vitulum adoravit. Reverus Moyes de monte, ubi choros, & choreas confixit, vehementer bile in Sacerdotem Aaron inventus ajebat (*Exod. 32.*) *Quid tibi fecisti hic populus, ut induceres super eum peccatum maximum?* Quid sibi vulnus Patriarcha? cur in Aarone iram exonerata? Non ille vitulum adoravit, non ille choros duxit, non ille hanc injuriam supremo Numini intulit, sed populus. Si ergo irasci vult Moyes, irascatur populo, non Aaron. Absit hoc: subintulit hic Doctissimus Brixianus, Aaron Sacerdos erat, & in absentia Moyes supremus populi Pastor; cum itaque ex officio suo impetratatem populi præverteat, & idololatrico cultu viribus omnibus resistere debuisse, idque facere neglexit, merito Moyes in illum prece-

DE ZELO ANIMARUM.

ceteris omnibus justissimum animi dolorem, & iracundiam exoneravit. Hoc eadem tragodis, ut arbitrus, in illa judicii dicto contingit. *Sacerdoti (verba sunt citati Autoris in Exod. 31.) Sacerdoti adscribitur peccatum populi, quod non omni conatu reficeris. Nunc in grege Christi, id est, in Ecclesia invictus mandatorum prevaricationes, choreæ, vel illum levitates, propriaea conventicula, ebrietates, impudicitæ, iniustitiae, aliaque sceleræ; videt hac animarum curator, rideat, tacet, & dispergit: At in extrema judicii die peccatorum omnium, quæ non impedit, grayiliama ratio ab illo expolletur, quod non omni conatu reficeris.*

4. Nec tatis hoc! Dominus Deus a Pastore animarum non solum rationem requiret de peccatis commissionis, sed etiam omissionis! Cum ad iudicium ventum fuerit, quæstio mihi proponetur, cur non in cathedra tam eloquens fuerim, ut Paulus? cur non in amore Dei tam ardens, ut Augustinus? cur non in convertendis peccatoribus tam zelofus, ut Xaverius? cur non in reformandis malorum moribus tam laboriosus, quam Carolus Borromeus? cur non in curandis ægrotantibus tam officiosus, quam Philippus Neri? cur non in instruendis studiis tam sedulus, quam Ignatius, & quæ sunt similia? Præteritum sancti meæ patriæ, mei nominis, meæ Ecclesiæ, & quæ eadem mecum vocatione laborarunt, ante oculos adducant, & quæstio ex me fieri, cur eorum sanctitatem non affectus sim, quam tamen Deus, & forsan maiorum, si primæ gratia condigat cooperatus fuisset, mihi dediceret? Eheu! quid respondebo? Sancti Evangelistæ (*Matth. 25. Luc. 19.*) enarrant, prædictum aliquando domini abiisse in regionem longinquam & servis suis talenta distribuisse, uni quidem decem, alteri quinque, & alteri duo, qui omnes in absentia Domini negotiati alterum tantum literati sunt: Ille vero, cui Dominus unum talentum tradidit, illud in terra defosum abscondit, nec lucrum coligit. Quid evenit? Rediens ex aliena regione Dominus in deficitum famulorum acriter inventus iustit illum ejici in tenebras exteriores. Eheu! quid mali fecerit? an dissipavit substantiam Domini? an forum commisit? an fidem prædictum violavit? Nihil minus, sed totum eius delictum fuit, quod negotiari, & lucrum facere omisit. O bone Deus! in hunc ipsum iudicis rigorem etiam incidet Pastor animarum, non queretur quid boni fecerit, sed quid boni magis magisque facere neglexerit; nec latiscietur suo muneri, si animis ibi commissis confervet, sed requireret, ut illas cum lucro bonorum operum restituat. Ideo S. Hieronymus in hunc ipsum Evangelium locum disterte docet, Clericum otiosum & ignavum sub aeterna damnatione reatu obligari, ut loco potius cedat, quam sublimissimum munus curæ animarum, cui imparem te invenierit, inepte administraret. Verba sancti Doctoris (*in Epist. 1. ad Heliodor.*) sunt: *Quare non depoluisti ad Altare, quod fieri non poteras? Iun enim ignavus negotiator denariis tentis, alterius locum, qui pecuniam duplice poterat, occupasti.*

5. Advertisit modo, Dilectissimi, qua de causa Viri iunctum, Divini Spiritus gratia vere illuminati, tantopere fugerint Sacerdotii & cure pastoralis dignitate, ut, cum coacti illam subiungunt, quafi sub intolerabili onere ingemuerint. Tempore, quo Mediolani, Sede Episcopali vacante, populus in templo congregatus de deligenda Successore deliberabat, repente elinguunt infantulus prodigiola vox exclamavit: *Ambrosius est noster Episcopus!* (Stengel. in Opt. Prælat. p. c. 3.) Ecce: Ambrosius tunc temporis adhuc catechumenus, audita hac voce, cui prælens aderat, adeo cohonorat, ut proxima nocte profugus abiectus, non amplius reditur, nisi divinam Dei vocantis voluntatem manifeste agnouisset. S. Gregorius in Pontificem electus non tantum ex urbe profugit, & in loco solitario nemine concurso dia delirat, sed ad Mauritium etiam Imperatorem, penes quem tunc temporis erat confirmans, supplices litteras dedit, per omnia facra & lantæ illum rogans, & obtefans ne suæ contentur electionis. S. Ammonius Eremita, Vir (ancoratus) iam celebrissimus, cum vacante Episcopatu advertit vota Electorum in se confipare, piamo refutare & protestari, deinde etiam, ut ad arduum munus inhabulenti se redderet, auriculam sibi præcidiit. S. Malachias Vir Spiritu Dei plenus & miraculis clarus in Episcopum electus ea pertinacia relatus est, ut arduum & difficile munus certo non sucepisset, nisi ab Episcopis, cum in finem congregatis, anathemas communione fuisse compulsus; omnem enim, at Bernardus in ejus vita, *omnem locum sublimem velut precipiendum reformidabat.* Itaco quidem plura id genus Sanctorum exempla, sed non potius non meminisse illius effati, quod Pius V. Pontifex Moyses & Sanctissimum pronuntiavit de Papatu, atque perinde pronunciari in genere potest de cura animarum: *Papatum, ajebat, non esse rem desiderabiliter, sequi in eo tot molestias, & labores experiri, ut cum sis paupertas, & disciplina, quam in vita Religiosa prius subiugat, nullo modo effici comparanda.* Quare, quoties Religionis recordabatur, suspirabat, asperbarque, te nunquam, & nulquam nisi in illa inveniente veram animi quietem: unde max, ut creatus fuit Pontifex, expallescens, & quali horrore perfusus ajebat (*In vita Pii V. Pont.*) *Ego quandoq[ue] fui Religiosus, bene speravi de mea salute, fatus Cardinalis capi timore, jam creatus Pontifex pene defero.* Hoc plus, qui, Clavis Speciæ. Catech. Conc. Tom. II. Pars II.

a iii si illus

si illos unquam , certe illi sublimissimo gradu dignus fuit , quem prudentia , fortitudine ; sanctitate , & miraculis adiutoriis illustravit , ut ab ipsius die mortis & vita ad ejus sepulchrum non cesses dilectissimi ! si viri zelo , prudenter , & sapienter conspicuus pastorale munus adeo exhortuerunt , cogitare , quo nosire res sunt loco , qui caco pruriunt , exigua scientia , & nullo forsan tuto infracti , aut , quod peius est , circa Dei vocantis voluntatem , & parentibus intrusis ob recommendationes . Patitorum , ob pinguiorē officiis , ob prelatis & redditus , ob vita commoditatē , aut alios fines inanitius ad hunc dignitatis gradum convolavimus ? O quam vere id genus Sacerdos nūdum verbis uti , dicereque sibi posset : Dom eram laicus , bene speravi de mea salute , factus Sacerdos coepit dubitare , jam promutus ad curam animarum , pene deperire .

Quid dicam de anxietate & confectione , quam Viri sancti in extremo audeundis articulo hoc super minera passi sunt ! Ibi , ubi mors oculos corporis quidem clausit , anima vero apertis , ut traditoris vita vanitatem , & onerosas status sui obligaciones clarissime , ut nonquam alias magis , perpexerint , heu ! quantum trepidarunt , quantum sudarunt , quantis geminitis supinariunt , videntes appropinquare momentum , quo non solum de se , sed & de animabus fidei sua concurrit distractio iustici rationem essent redituri ? Cardinalis Alexanderius Pii V. Pontificis nepos , cum in moribus letole timidus & trepidus ultimum momentum expectaret , hac in verba erupit : O quam in haec hora oparem totam vitam in Religione mea (erat enim Dominicanus) exegit ! Nicolaus IV. ex Franciscano creatus Pontificis jam non moritur ingemuit , dixique , malefice in Monasteri fui coluna inter coquos , quam in Aula Vaticana inter Cardinales vixisse . (Platina in vita Pontificis .) Leo XI. in mortis articulo incontonstabilitati afflitus , cum illi in latere adstante Confessarius diceret : Bene speret tua Sanctitas , quia claves cœli manus tenuit : cura geminita repulit : O quam longe melius ipsarem , si claves pauperis comboli janitor reuulsit ! Omni Pauperrimam , ne dubita , hac eadem erit & nostra proportionaliter anxietas , cum in illam horam inciderimus . Nunc , dum bene valeamus , bunt geni vivimus , quia honor & voluntas mentem excancant ; nunc ad laxitatis principia vitam conformamus ; nunc functiones officii nostri potius ex confunditur , quam finiter gloria dividitur zelo peragimus ; nunc corporis magis quam anima commodis vacuumis ; nunc seculi mores indimus , & inter laicos , si non frigide , taliter tepide vivimus : Verum peracta mundi fabula cum magnitudine , & coram Deo Justice comparandum erit , in mentem nobis veniet tota vita series , una cum obligationibus status , cogitabitque uniusquisque : Eheu , quid de me fieri ? quam sententiam audire debeo ? In mea Parochia invalevere impudicitiae , ebrietates , inimicitiae , detractiones , injuritiae , & alia mala ; quid , si inexorabilis Judex horum omnium culpmi imputet ? quid , si exprobarit , nec peccata omnia suisse extirpanda , si modetior , si zelonor , si fanticor yixissent ? quid , si scandala inde exorta in me refundat ? quid , si ex mea negligencia anima periret , quæ jam in ferme vindictam clamaret ? Hac in mortis articulo ente conscientias nostræ lutka , & maxima tristandi , ac ferre dixerint , desperandi materies .

Quid ergo consili ? O Sacerdotes Domini ! Nil aliud consilii nobis superest , nisi excepta , & indefessa in cura animarum vigilans . Apollonus Tyaneus , (Philistrii in Apollon. 12.) cum Vespasianum necum Imperatorem diligenter ad tractandum negotia surgere compreserit , dixisse fertur : Hic Vir imperatur . Et revera rem acu retigite ; adeo enim Vespasianus muneri suo fatiscit , ut in Embolmante dicerit ut solitus : Imperator debet statim mori . Eandem vigilans arbitror necessariam esse illis , qui cura animarum defervant . De manuque in vesperam hinc negotio negotiorum maximo intenti esse , immo verbo , exemplo , conversione , morum gravitate & innocentia , eo collimare debent , ut extirpetur vita , ut tollantur abusus & morum corrupcio , ut retardetur inferni portas , & Dei gloria quotidie magis ac magis exalteatur ; familes debent esse Delphino , qui etiam dormientes continuo moverunt , familes Leonis , qui aperiens oculis dormit , familes soli , qui sine fine in mundum circuite , & omnia perlustrat , dealbat , & purgat , donec tandem fiantes , id est , pro salute animarum labores mortiportant . Quid autem , si e Panoechianis discoli guidam , capitolii , ac rebellis inventariantur , in quibus omnis fructuans remedia & Christus Dominus , vere Pastor bonus , qui etiam carne & sanguine pacite oves , habebat inter duodecim Apostolorum icandalionum & nefarium , videlicet Judam Itacitonem , qui fur erat & fato in Manz unctio scandalum capavit , inquiens : Quare hoc unguentum nunc venit trecentis denariis ? In ultima cena atdidens inter discipulos una cum agno Paschalitatis crucifixum Divini Agni prodidit , prout loquitur Ambrosius . Hunc Salvator apiebatur oculis , & detebat corde , atque miris omnino adhucnitionibus conatabat ad possemitiam redire . Profernebat te ad ejus pedes , ut cor illius lapideum emollieret : Lavabat fordi-

dos

dos illius pedes , ex ipso traditionis negonio conspircatos : Dabat ei corpus suum in cubitum & sanguinem in potum , tandem , ubi nulla profiere charitatis insignia , in has minas parupit : Ve homini illi , per quem Filius hominis tradetur . Vix ore protulit illud horribile Vœ , cum illico concurbatus est , dicente Evangelista : Cum hec dixisset , turbatus est spiritu , & prostratus . (Joan. 13.) Haec concurbatio in admirationem rapit Cyrilum Alexandrinum , qui Salvatorem ita alloquitur : Cur paves , cur contremiscis , cum turbaris innocentissime JESU ? Et sibi ipsi responderet : Vidi Benignissimum Dominum & discipulis unum , cura tuae commissum & a Pare commandatum , obtinente perire , & quia apprehendens reddendum rationem anticipative protestabatur : Pater , quos dedisti mihi , nemo ex eis periret , nisi filius perditionis . Quasi diceret : Pater , novi dicti & tremendum iudicium , quo exadat rationem petitorum es a pastore de oviis sibi commisisti : Duodecim tradidisti mihi , omnes fideleri custodi . Perit nus non mea , sed tua culpa , & ideo non mihi , fed illi ipsi imputanda est ejus perditio . Ve homini , per quem crudar ego ! (Cyrilus Alex. in c. 13. Joan.) Eundem in morem animarum Pastorem continuum esse oportet : Initio blanditus , & promisus agat , discretione utatur , Dei auxilium invocet , manus peccatoris pedibus laberint , carni , & sanguini , id est , viribus corporis non parcat , & nullum non moveat lapidem , ut animam Christi lucifraciat : Deinde , cum desperata fuit remedia , latenter id agat , ut turbetur , ut tristetur , ut Deo condoleat , & sic tandem in mortis articulo protestari posit : Domine , quos tradidisti mihi , non perdidi ex illis quemquam , nisi illum filium perditionis , qui perire , quam medicinam admittere salutarem maluit . O mi Sacerdos ! si id cum veritate affirmare valeas , magna est tua felicitas ; promisisti enim fidellissimum Deus decipi & decipere netus : (Jac. 5.) Qui converti fecerit peccatorem , sicut salvator animam suam . Ubi venerabilis Beda : Qui converti fecerit peccatorem , peccata sua ab aspergo Judicis per animam salvatam contingit . Age ergo , ut hunc , de quo loquimur , animarum zelum , non meo , sed divino ore tibi commendem ; imaginare tibi Pastorem animarum maximum , Christum , in terris ambulantes , ea forma & figura , que Petrum , quem suum in terris Vicarium constituit , amicis allocutus , illi animarum curam his verbis commendavit : Simon Joannis , diligiri me plus bis ? Pascere oves meas , pascere agnos meos . Imaginare , inquam , tibi , quasi Christus eadem verba ad te loqueretur , subjingeretque :

Allocutio Christi ad animarum Pastores .

8. Num , si unquam alias , (Isa. 55.) verbum meum , quod egreditur de ore meo , non revertetur ad me vacuum : sed faciet , quicumque volui . (Psal. 118.) Nam ignitum eloquium meum vehementer , & servus meus dilexit illud . Scio nimirum , cui loquar , cum tibi , o Pastor animarum , loquor : Apofollo meo loquor , Petro loquor . (1. Reg. 2.) Suscitaro in te veloci Sacerdotem fidem , qui iuxta cor meum , & animam meam faciet . Age , nunquid est cor tuum rectum , sicut cor meum cum corde tuo ? Aperio ego tibi cor meum ; aperi & tu unti cor tuum , idem utriscum affectus , eadem cura est . Mea cura cura est animarum , & quidem sola ; cum nihil agam , quod harum causa non agam . Etiam tua cura est animarum . An Iola ? an faltem summa ? an , quidquid rebus alius ac negotiis curarum impendiis , animarum utilitate metris ? Pauci tibi prouentur sunt : Gaudebis , quod tu meo , anima tuo Apofolica Panperitatis exemplo proficiant . Abundas ? Providi ego tibi liberius , ut tu animabis provideris labentius , ex meo vivis . Mibi haec bona fideles donarunt ; ego tibi . Jam tunc , cum parentibus opes , Mecenatibus animam , vel tibi desiderium dedi addicendi te litteris , id non egi , ut te inflaret scientia , (1. Cor. 8.) sed ut a primis annis rudibus Magistrum formarem , ut elles oculis caco lope clando , (Job. 29.) ut ab his , quorum Patrem te feci , procil effici ignorantia Mater errorum . Cum dispositio mea super Ecclesiæ candelabra es positus , (Matth. 5.) obligasti te Patrono , obligasti Ecclesiæ , obligasti te mihi , quod nolis oriole latere sub modo , sed lucere omnibus , qui in domo sunt . (Luc. 11.) Vide ergo , ne lumen , quod in te est , tenebra sint , ne in imponenti te oneres , dum omnes , qui te præfecerint , in te exonerant conscientias suas , transfluti aliquando ex Patronis in accutores , me , qui maximè sum latus , ferente sem tentiam . Vnde quis atrocius luditur ? Legatio pro me fangerit . (2. Cor. 5.) Nihil in Legato parvum ; sive culpam , sive meritum species . Familiorum infinito negligenter agenti condonabile culpm ipsa damni exilitas facit : At in Legato negligenta equiperates perfidias , quae Principis ac patriæ honorem & comoda prodat . Maledicui , qui facit opus Domini fraudulenter . (Jerem. 48.) Periclitante vel una anima mei nominis gloria , mei corporis membrum , Ecclesiæ sponsa mea proles , caelitis patriæ civis periclitatur ; an

a

viii esse

esse alterius rei neglegens potest, quem gravius colum & terra accipiant? Gravissimi miseris nunquam legis obligatio est. DEUS simul & homo, qualis ego sum, eis non potest. Quod ab hoc proximum, ac summum a me dari, a te accipi potest; Dei Vicarius es: Nihil humanum te faciat. Divina potestas in monendo: (Luc. 10.) Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit. Divina in iudicando: (Joan. 20.) Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Divina in sacrificando: (Hebr. 5.) Omnis Pontifex ex hominibus alius erit, & pro hominibus constitutus in eis, que sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia pro peccatis. Sacrificium ipsum undeque Divinum. Ego & mei in celo Sancti idem tecum munus gerimus, animas curamus. Plus fore hac in parte te, quam Angelos meos, quam Beatos omnes, quam ipsam meam Matrem extuli, dum maiorem potestatis mea partem tibi, quam his omnibus, communem volui. Potest Mater mea, possunt Beati orare pro peccatoribus, possunt Angeli errantes monere, possint impellere, ut se vinculis liberent,onus deponant; rumpere vincula, auferre onus non possunt: Ad te adducunt, necesse est, ut, quod ipsi omni sua potente nequeant, tu verbo efficias. In ore tuo polui verbum reconciliacionis. (2. Cor. 5.) Attritus solum in morte peccator eternum perit: Si tua abvolenti vox accererit, salvus est. Parvum est, hac in terra hominem tam excellenti modo Angelis, Beatis, Deo collaborare: Novi animum tuum. Non patieris te filium lucis labore, ac inductria a filii tenebrarum vinci, nec feres, ut ulli tuorum plus de corporibus suis, quam tu de ipsorum animalibus cogites. Pro anima, pro qua tantum ego fecisse me, & parsum esse glorior, nullus labor aut nimius, aut vilis est. Si me velut amantem non attendis, exemplum ab anima holibus capo. Superbius Lucifer ad abjectissima se infimo homini demitti oblegavit, ubi serviti mercedem fore animam sperat. Quid non ager humili Magistri humilis discipulus? Nullum perire etiam volenter finit, nec nonaginta novem ferme contentus centesimam lupis vel invitam eriperit: Nullam vel in crudelissimo corpore habitantem alpenabatur. Qui marginis querit, concham non respicit: Nec tu aurum offertis manum consideras. Nullius tolerabiliter esti jaducram putabis, ubi, quisquis perire, eternum perit; nec ignoscendum tibi immortalis danni negligenter credes, qui in re familiaris tuorum in parvis reprehendis incurians. Negligentibus operis justitie datum, quod pretio tibi vendant, objectas, et ego Dominus non iustus conquerar, si tua culpa mihi animas pereant, in quorum commoda te suent. Vos estis Prebisteri in populo Dei, & ex vobis pendet anima illorum: (Judith. 8.) Sed veltra viscissim ab illis. An non iuste vos pars magna supplicii tanget, cum ille puniatur, qui raro sine culpa veltra impune vel diu culpabiles sunt? (Ezech. 3.) Fili bonis, speculatorum te dedi domus Israel: Et audies de ore meo verbum, & annuntiaberis eis ex me. Si dicente me ad impium, morte morieris, & non annuntiaveris ei, neque locutus fueris, ut avertatur a via tua impia. Et vivat, ipse insipiens in iniuritate sua morietur, sanguinem autem eius de manu tua requiratur. Lex talionis mea est: (Deut. 19.) Qui scutum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede. Eadem lege animam pro anima exigo. Nullus hic miserationis locus. Non miserere eius. Sicut fecit, sic fit ei. (Levir. 24.) Non poterant te ad animarum curam adducere arcitos, quam ut carum latuli alligarem tuam & certus unque, nullum ovum, que servari loqueret, ruituram in praecipis, quando eodem te ruinas periculo involvi. Pastor intelligeret. Aquos sum: Non tam malo tuo, quam bono id feci. (Ezech. 3.) sed autem in annuntiaveris impio, & illa non fuerit conversus ab impietate sua, & a via sua impia, ipse quidem in iniuritate sua morietur, tu autem animam tuam liberabis. Nec liberaisti tantum; sed cassi laboris plenam mercedem a me auferes, qui conatu merita, non successu metis. Accedit aliud rationibus tuis commodorum, dignum, quod astimes. Porfari & tu, ut humanum est, in peccata prolapsus in ore meo es? Reparationem mea gloriare, penas iustitiae debes? In animalium cultura toto esto, & utrumque debitum expunxisti. Gloria te a peccante ablata certatum restituetur a tuis. Eadem cura & debitum Iustitia redimes. Peccata tua elemosynis redime, & iniuriantes tuas misericordias pauperum, (Dan. 4.) meum est utile multa consilium. An credis, pluris a me fieri misericordiam, quam corpori, quam qua animalibus impenditur. (Jac. 5.) Erates moi, si quis ex vobis erraverit a veritate, & convertitur quis eum, scire debet, quoniam, qui converti fecerit peccatorem ab errore via sue, salvabit animam eius a morte, & operiet multitudinem peccatorum. Verum, ut maxima haec sint, & digna, quae cogites, tamen, si eor tuum bene novi, non haec sunt, quae istud mihi, moxque addustringam validius. Cor Petri est & nec alio, quam istud, hamo capi se certius finit. Ut Petri vestigia premas, ut Petrum te aliquoq;

9. Simon Joannis, diligis me plus bis? Ante omnia, ut me intelligas, volo. Domum tecum, o Pastor, de mei amore loquor, non dulcem aliquem ac tenerum, otiosum tamen,

tamen, affectum intelligo, qui de temporum, hominumque malitia queri contentus vacuis aeroi suspiris implieat, aut solitidianus pretextu curis ac hominibus inaccelius, gregis sui morbos ignorare magis, quam sanare labore. Non taliter ego amicum queror, cum dico: (Deut. 6.) Dilige Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua. Fortem polo, qui factis animis probet; Heroem, quem non terreat ardua, sed animis. Diligit me? me, inquam? & ne, quod suis olim scriptis Apostolus (Phil. 2.) hoc meis ego hodie dicere animalibus debeam: Nominem babeo tam unanimem, qui sacra affectionis pro vobis sollicitus sit. Omnes enim, que sua sunt, querunt, non que seu Christi. Charras non querit, que sua sunt. (1. Cor. 13.) Si me amas, ea, que, ut habites decenter, ut velitaris, ut vivas, requiris eo animo, sis misis quares, que a grege Patrem non dividant. Scis, amores dous, Dei nimur, ac proximi gemellos esse: Nascuntur una, & decidunt. Non potest dum diligere hominem, qui præter Deum aliud in homine diligit; nec stabilis esse amor potest, qui instabiliter fundamento innititur. Prætendit mei amorem, non habet, qui præter me alieni amoris causam habet. Unum cor, unum animum, & simplicem dedi, ut affectu & intentione tu duplice facis? (Jac. 4.) Purificate corda duplex anima. In corde mihi uni facro tot affectus alieni quid faciant: Commodorum & corporis cura intima tener, divitiam amor altiores quotidie radices agit, honoris cupido affectus omnes & confusa regit: Ita solus mei amor consistit in limine, & legitimus cordis Dominus, quies placet tyrannus, exclauditur. Et tamen non Sacerdos tu mihi duxtaxat, sed templum es, in quo cordis Aram servari mihi intactam volo, quæ ardore alteri sine sacrilegio neguit. Primum morte filios Aarón damnavi, ignem offerentes alienum: (Lev. 10.) An terram, an mundum tu diliges, qui in ipso mundo extinguere amorem mundi deberes? Num diligis me plus bis? plus, inquam, hominibus facili, a quibus tu non majori jure virtutes, quam ipsa a te virtutum exempla requirunt. Unus tu omnium Archetypus es, in quo singuli intuentes suam vitam informant. Niisi tu me plus diligas, quam peccatores, qui me gaudent offendere, quis infirmis ac vacillantibus persuadebit confitanci, aut fugam de referentium sister. Tu industria excitare negligenter, rursus ardor accendere frigus omnium debet. Infante ingredi non valentem matris brachia sustinet, quæ, quia unus amat, de pondere non queritur. Non tanta infantum imbecillitas, quanta si epe eti animalium, quies nil tam contum, quam cadere. Erigi debent, ut surgant, teneri, ut confitant erectæ, diu portari, dum recte dicant incedere. Me cogita, populum quandam meum per deferto ducentem. Dam ego beneficis in ipsis, ipsi in me certabant injurias. Tamen non defervi: Semper charitas iustissima licet ira prevaluerit. Balaam immoblat, & simulacri sacrificabant. Et ego quasi Nutritus Ephraim portabam eis in brachis meis, & nescierunt, quod curarem eos. (Oe. 11.) Intelligis, quanta esse tua charitas debet, quando major esse tuorum omnium defectibus debet. Frustra tu illi menstrum praefixeris, quæ, nisi quotidiana incrementa capiat, breviter initio debilior, nec oneri crecenti sufficer. Deinde charitas, quæ decrebet, crescere molesta, nec Palmæ inflar contra molles erigitur. Plus omnibus amet, necesse est, qui debet amare omnes. Lazare sunt cordis angustie, quod nullum excludere, nisi injuria potest. Cogita, eis te inquit communis aeris, qui, quantum in se est, nulli difficilis eadem facilitate ab omnibus trahitur. Non unus magis, quam alteri te Patrem confisi. Unus omnium male sentire tuus debes, qui unus omnium medicus es. Quis informatu, & ego non informor? quis scandalizatur, & ego non uor? (2. Cor. 11.) Verba sunt Apollonice flos amantis. Et tamen, qui sic dilexit omnes, ut omnibus omnia feret, non diligebatur ab omnibus. Pericula illi non solum ex genibus, sed etiam in falsis fratribus. (2. Cor. 11.) Potest hæc tam iniqua audi, quid scribat: Ego autem libenter impendam, & super impendar ipse pro animalibus vestris licet plus vos diligere minus ipse diligat. (2. Cor. 12.) Charitas non irritatur --- omnia suffert --- Charitas nunguam excedit. (1. Cor. 13.) At coscelli hæc charitas in animis terrenis non habitat. Quis purissimum mei amorem cum terrenorum delideriorum face componet? (Math. 6.) Nemo potest dubius dominum servire --- Non potestis Deo servire & Mammone: (Exod. 34.) Lelotes nomen meum, Deus emulador sum: Regni totum non ero. Atqui Regnum Dei intra vos est: (Luc. 17.) intra vos, o Paflores animalium! Tum denique lecuris in meo gregre regnabo, cum cordium vestitorum ex integro me Regem charitas fecerit. Dilige me, & dilige plus bis. Grege toto robustior esse charitas debet, quæ suis humeris gregem totum impulit. Fortem te virtutes aliae, sola charitas inoperabiliter faciet. Hæc succollante onus, quod alium operatur, tu ne senties quidem. Fortis est, ut nors, dilectio: dura sic ut inferni emulatio: lampades ejus lampades ignis atque flammularum. Aqua mulie non poterunt extinguere charitatem, nec fumaria obruit illum. (Cant. 8.) Satis mea gloria, meo gregi, tueque ipsius saluti præsum est, si quo olim Patris, eodem tu hodie animo mihi dicas: Domine tu scis, quia omnes te. 10. Sed de verbis mibi cura non est; factis charitas loquitur: Profectus agnos meos. Nimis poten-

P R A E F A T I O A D V E N E R A B I L E M C L E R U M

potenter factis verba refutat, qui, quas amare se oviicas dicit, famem finit. Pacula sunt venitiae meae, opima, selecta, salutaris suci plenissima, sed clausa. Aperire tui est muneris, volentes introducere, & nolemens etiam, ut intrent, compellere. Ne iniurias, aut noxiis herbas, ne paleas inanes obrutus solidum, qui nutrit, cibum sperantibus. Ame, qui proferas, accipe. *Serutinum Scripturas.* (Joan. 5.) Magistrum me offero (*Iun. eternus*) si discipulam te esse non pugnat. Loguar; fed soli. *Conculcit cor tuum intra te,* & in meditatione tua excedet igit; (Pj. 28.) ardens ille & lucens, necessarius tibi, qui & illustrare alios, & ascendere deos. Sic ut dicas, te oro, ne dedecet mihi sint verba, quae dixi: *Qui vos audit, me audit.* Menineris quoque, Pastorem non esse, qui ordinari laboris pertinet, paucem gregem non vult, nisi quies commodum est. Nec parvi, quod te, zelma, quibus artas tantum parva, non anima est. Fructu frugiferas sibi arbore promittere, qui furculos negligit. Nulla pietas tam faciles & alias radices agit, quam que in animis adhuc teneris seruit. Nullum tum mihi, nullum custodiens Angelis, nullum inhabitantis innocentes has animas divino Spiritu obsequium praeferit gratis, quam si tenueris hos agnitos mihi hostia immaculatas conferres. Pase, & artatis memor tua industria laborem ipsiusminue, teque ac cibum accommoda, nec cadere in te illud sine: (*Theb. 4. 1.*) *Parvuli perierunt panem,* & non erat, qui frangeret eis. *Pasce agnos meos.* Ex iis gregem tuum conserva cogita, pro quibus apud Pastorem vel una tatis peroret necessitas. Inernae natura prae- genuit: omne adversus hostes praevidit in pastoris vigilancia est. Homines, quos pacis, natura non tantum defuerit, sed vires cum hoste conjungens, persuaderi debet, ut perire non velit. Dos, quam a Matre haec affuerint, caccias ac malitiis est; periere, nati, quod in miseria haec noverca peccatis, tu Pater corrigas. Est & hoc ovium fatale vitium: Nullum animal tam caco impetu praecurentem sequitur; una trahere gregem potest. Inter multos neminem fere impune & solus peccat; horrorem sceleri exemplo detrahit, quod impune huic abitur, licet putant alii, & solum peccatum alieno defendunt. Tu palam peccantibus palam obstat, nec explicari in tuo vallo improbitatis vexillium immotus sine. Verum publicis peccatis occulte fere periodicos leviant, quibus ipse tenebras asperendo podorem augent, incitantiam. Scis, quoniam malum intelligam. Impura scabies est, qua nihil in gregi nocentem. Una, fito-leras, fere lotum inficit. Nihil haie lebales vel curandas, vel pravertentes fabulosi lavatores, nisi auditis, mortis refugunt. Matth. 11.

INDEX

I N D E X S Y N O P T I C U S

C O N C E P T U M D O M I N I C A L I U M .

Dominica I. Adventus.

C O N C E P T U S I .

De penitentia indispenſabilitate necessaria: relatio.

T H E M A .

Hic fieri incipientibus respicit, & levante capita vestris. Luc. 21.

Synopsis.

Post innocentiam perditan, non patet alia via in celum quam penitentia. Hinc penitentia est necessaria relatio, & necessaria ad placandum Deum. 2. necessaria ad expurgandum peccati restatum. 3. necessaria ad precavendum relapsum. 4. denique necessaria absolute ad salutem. pag. 1.

Dominica II. Adventus.

C O N C E P T U S I I .

De primo effectu seu fructu vera penitentia, videlicet, mutatione hominis.

T H E M A .

Cacci viduae, clausi ambulantes, leprosi mandantur, sordi audiunt, mortui resurgent. Matth. 11.

Synopsis.

Multorum penitentia non est penitentia, penitentia sincera debet post se fratrebat mutationem. 1. & quando tam mutationem internam in edificatione passionum. 2. quam mutationem extream in emanatione mortis.

Dominica III. Adventus.

C O N C E P T U S I I I .

De secundo effectu, seu fructu vera penitentia, videlicet Victoria male confundendis.

T H E M A .

Dirigite viam Domini. Joani. 3.

Synopsis.

Peccatis statim restitendum est, ne in consuetudinem inalefaciat. Confusudo enim mala. 1. Et tu corporis meam patrem exquirere, si sequeres amorem. Si, ut Josepho quondam, sic me ipsum tibi pacendum committerem, quam tuus amor mihi promitteret curam? Communi me tibi: pax. *Quandiu fecisti uni es bis fratribus meis minimis, noli fecisti.* (Mat. 25.) Non aliud, quamvis in alio pacis. Scis, quid vefro in me amore fratrum meis promiserit: *Dabo vobis Pauperes iuxta cor meum.* (Joren. 3.) Ut verbis meis tu fidem facias, exspectat celum, exspectat Ecclesia, exspectant oviicas. Si eorū tuum iuxta meum formaveris, expectationem non implebis tantum, sed supereras. *Diligite me & diligite plus bis;* *Pasce agnos meos.* Juife, puto, has vices a te misi respondi cupio, quem quotidie carne mea & sanguine paico. Tot jactu annis me ipso paupr priedem in alterum me transfigi debueris. Alter ego sis, oportet, cui ego meum honorem, thelauros, dignitatem, perlonam, sanguinem, & quas vita chariores habeo, animas committo. *Tu es Petrus, & super hanc Petram adfidebis Ecclesiam meam.* (Mat. 16.) Petrum universalis Ecclesie, retibi concredite suo modo Petram confirmui. Quia in singulis hujus partibus mea recens adificavit gratia, labant utique, nisi curarent te zelus, zelum constantia deserat. Si tu Petra non es, & discipuli, sed (tuo virtuo) in arena. At vero si charitas altiorum terrae te in rupem astringere fecit, tentare ruham inimicis homo, inferre non poterit. Imbris & venti strangentur. Porta inferi non pravaledunt. *Diligite me & Pasce agnos meos.*

Dominica infra Octavam Nativitatis.

C O N C E P T U S V .

De quanto effectu seu fructu penitentia, videlicet salutari timore ob peccatum etiam remissum.

T H E M A .

Post eius hic in ruinam, & resurrectionem multorum. Luc. 2.

Synopsis.

Post penitentiam regnum sanctorum se poterit, de peccato enim etiam remissum timendum est. 1. quia peccata inclinaciones in anima relinquunt, 2. quia penitentiam invenimus & diffidemus causas, 3. denique quia Deus in his gratia parvorem facit. 36.

Dominica I. post Epiphaniam.

C O N C E P T U S VI .

De qualitatibus penitentia, & imprimitis de eis quod debet fieri celeriter, proportionaliter, & constanter.

T H E M A .

Pater natus, & ego dolores queremus te. Euc. 2.

Synopsis.

Non omnis penitentia inventi Jesum amissum. sed illa tantum quae habet certas qualitates: 1. quarum prima est, ut haec celeriter, 2. ut haec iuxta peccata proportionales, 3. denique ut sit constanter.

Dominica II. post Epiphaniam.

C O N C E P T U S VII .

Penitentiam non esse differendas.

T H E M A .

Tu servos tu boni vivas usque adhuc.

Synopsis.

Decator differt penitentiam, & vivit in meritis propriis, non sine periculo suo damnacionis, scit enim & brutorum animalium, & sui ipsius, & aliquorum exemplo, ut tam mortalem esse valde faciliter, & penitentiam, quo diutius differtur, sentit per esse difficillimum.

Dominica III. post Epiphaniam.

C O N C E P T U S VIII .

Penitentiam non esse differendas usque ad mortem.

T H E M A .

Leprosus veniens adorabat eum. Accidit ad eum cursum. Matth. 8.

Synopsis.

Sicut remedia in moribus corporis, ita & in moribus anima acceleranda, & penitentia ad mortem non differenda est: 1. quia penitentia in morte est incerta, 2. est temeraria, 3. est tantum coacta. 27

Dominica IV. post Epiphaniam.

C O N C E P T U S IX .

De difficultibus sere & ad mortem usque dilata penitentie.

T H E M A .

Mores unigeniti factus est in morte. Matth. 8.

Synopsis.

INDEX SYNOPTICUS

Synopsis.

Sicut navicula in mari, ita peccator in articulo mortis periclitans. Hinc penitentia ad mortem dilata est valde difficultas. Primo: quia tunc vis demonis est maxima; secundo: quia voluntas hominis est valde perplexa; tertio: quia Deus subtrahit peccatori auxiliis efficacia. 30

Dominica V. post Epiphaniam.

C O N C E P T U S X .
Confundatur eadem materia de difficultatibus penitentia ad mortem usque dilata, & satis objectionibus.

T H E M A .
Colligite primum *cicatricem* & *alligate ea in fasciculos*. Marth. 12.

Synopsis.

Peccatores contra salutares doctrinas habent sua effugia. Sed falsa & inania; praesertim circa penitentiam ad mortem usque dilatam. 1. Peccatori nil proderit in morte afflita. Angeli & Sacerdotum. 2. Negue exemplum boni latronis. 3. Neque misericordia Dei, quam presumptuoso sperat. 34

Dominica VI. post Epiphaniam.

C O N C E P T U S X L .
De periculosa fiducia corum, qui peccant fiducia facienda confessionis.

T H E M A .
Cum autem creverit, magis est omnibus oleribus, & fratribus. Matt. 13.

Synopsis.

Multi Christianorum peccant fiducia faciendo confessionis, sed imprudenter. Primo quia periclitantur, ne pofta non faciant bona confessio- nem. Secundo quia periclitantur, ne poft permanet etiam confessionem in primita peccata relabuntur. 38

Dominica Septuagesima.

C O N C E P T U S X I L .
De primo motivo Penitentia, confidente in eo, quod Deo nihil sit gratus.

T H E M A .
Exiit primo mane conducte operari in vineam suam. Matth. 20.

Synopsis.

Peccator vocante Deo ad penitentiam festinare debet. Quia Deo penitentia nihil elegrat. Cur? Primo, quia penitentia liberat Deum ab aspectu & punitione peccatoris. Secundo: quia per penitentiam destruitur regnum diaboli. Tertio: quia Christo honorem amissum restituit. 42

Dominica Sexagesima.

C O N C E P T U S X I I I .
De altero Penitentia: motivo, confidente in eo, quod homini nihil sit falutarius.

T H E M A .
Alina cecidit in terram bonam, & oram fecit fructuum ciborum. Luc. 8.

Synopsis.

Sicut agricultura, ita & penitentia est valde lucrosa, triplex enim homini remolumenit fert: Primo: remittit peccata; secundo: restituit amissum;

tertio evelit peccatorem in pristinum, in quo majorum gradum gratia. 45

Dominica Quinquagesima.

C O N C E P T U S X I V .
De examine conscientiae ad Sacramentum confessio- nis necessario.

T H E M A .
Quid tibi vis faciamus illi dixit: Domine, ut videam. Luc. 18.

Synopsis.

Penitentis ante confessio- nem debet Dei auxilium implorare. Et deinceps conscientiam bene examinare. Examen hoc debet fieri diligenter. Et quidem magis aut minus secundum diversitatem penitentium, cum ergo hac in re multi committantur errores, bene notandum est, quomodo examen practice in- fluit debeat. 49

Feria IV. Cinerum.

C O N C E P T U S X V .
Declaratur compendio, quibus partibus consistit penitentia.

T H E M A .
Hoc dicit Dominus: Conseruamini ad me in toto corde vestro, in iugamento, fletu, ac planitu. Joel. 2.

Synopsis.

Muli agunt penitentiam, sed inane. Quare bene ponderandum est, ad penitentiam requiri, Primo contritione cordis. Secundo confessionem oris. Tertio satisfactionem operis. 53

Dominica I. Quadragesima.

C O N C E P T U S X V I .
De dolore supernaturali ad Sacramentum penitentia requiro.

T H E M A .
Postquam ieiunaverit quadraginta diebus & quadragesima noctibus. Math. 4.

Synopsis.

Actus contritionis est peccatori ad salutem necessarius. Sine illo Sacramentum penitentia non sufficit. Hinc bene notandum quales esse debent: 1. Quotplex ar. 3. denique quam nobiles operationes poft se trahat.

Feria V. post Dominicam I. Quadragesima.

C O N C E P T U S X V I I .
Continuatur eadem materia de dolore ad confessio- nem requiro, & respondetur ad quidam interrogata.

T H E M A .
Miserere mei. Domine Fili David, filia mea male a demonio vexatur. Matth. 15.

Synopsis.

Circa dolorem ad penitentiam requisitum mul- ti errores committuntur. Prinde de hoc varie questiones proponi possunt. Primo: quinam dolor praelongens sit, contrito an attrito? Secundo: quo modo conterio perfecta impetrari debet? Tertio: an contrito debet esse conjuncta cum lacrymis. 61

Domi-

CONCEPTUM DOMINICALIUM. xiiii

Dominica II. Quadragesima.

C O N C E P T U S X V I I I .

De proposito emendationis ad actum contritionis necessario requiro.

T H E M A .

Domine bonus es nos hie sis; si vis, faciamus hic tris tabernacula. Matth. 17.

Synopsis.

Sicut Petrus, ita multi Christiani sunt instabilis, idque ex defectu propositi. Quale ergo debet esse propostum? Primo: Propositum debet esse serium. Secundo: debet esse universale. Tertio: debet esse efficacum. 64

Feria V. post Dom. II. Quadragesima.

C O N C E P T U S X I X .
De signis seu indiciis, ex quibus efficacia propo- siti definiatur.

T H E M A .

Rogo ergo te Pater, ut miseras cum in domum patris mei - - ne ipso venias in hanc locum tormentum. Luc. 16.

Synopsis.

In inferno sum sanctificatus, & tamen iniustitia proposita. Igitur bene notandum, in quo consistit confessio propositi. 1. nimur non consistit in verbis, 2. sed maxime in operibus. 69

Dominica III. Quadragesima.

C O N C E P T U S X X .
De necessitate, facilitate & utilitate Confessio- nis sacramentalis.

T H E M A .

Et cum egessem demonium, locutus est manus. Luc. 11.

Synopsis.

Diabolus impedit fatigat confessionem: Hinc bene considerandum est 1. confessionem esse ad faciem necessariam, 2. confessionem esse facilem, denique confessionem esse valde utilem. 73

Feria V. post Dominicam III. Quadragesima.

C O N C E P T U S X X I .
De grandi beneficio, quod Christus Dominus nobis contulit per institutionem Confessionis sa- cramentalis.

T H E M A .

Stans super illum impraviter fribi, & dimisit illum. Luc. 4.

Synopsis.

Confessio sacramentalis a Christo in salutem instituta, est ingeniosum beneficium celeste. 1. Sive illum consideremus ex parte Christi institutum. 2. sive ex parte peccatoris conscientis. 3. sive ex parte ipsius confessio- nis. 76

Dominica IV. Quadragesima.

C O N C E P T U S X X I I .
Quibus qualitatibus confessionem instruam esse oportet.

T H E M A .

Salus ergo cum cognovisset, quia venient effarent, ut reparent cum, & facerent cum Regem, fugient tecum in montem iste salus. Joan. 6.

Synopsis.

Confessio sacramentalis per exercitum virtutibus

regnum celeste consequtitur. Si quinque qualita- tes habeant, 1. videlicet si sit integra, 2. si sit veracundia, 3. si sit dolorosa, 4. si sit accusato- ria, 5. denique si sit satisfactoria. 76

Feria V. post Dominicam IV. Quadragesima.

C O N C E P T U S X X I I I .
De magna infelicitate eorum, qui in confessione grave peccatum scienter reficiunt.

T H E M A .

Et redire, qui erat mortuus, & erexit logu. Luc. 7.

Synopsis.
In confessione omnia peccata expona- don. Hinc illi, qui peccatum aliquod retinent, 1. & magna felicitate se ipos privant, 2. & in magna infelicitatem se conjungunt. 84

Dominica Passionis.

C O N C E P T U S X X I V .
De falsis dicaminiibus, que impedunt integri- taem confessionis ejusque remedii.

T H E M A .
Tulerunt ergo lapides, ne jacerent in eum, Jesus autem abiit deinde e. Joan. 8.

Synopsis.

Sicut ad Christum, ita ad Sacramentum peni- tentiae accedunt boni & mali; quorum illi gratia, illi iram Dei reportant: quinam sine illi sunt, qui in confessione peccatum retinent, cau- sae autem, propter quas peccatum retinetur, sunt quatuor: Primo veracundia. Secundo timor difficultatis. Tertio spes boni terreni. Quarto despe- ratio melioris vita. 87

Feria V. post Dominicam Passionis.

C O N C E P T U S X X V .
De tribus aliis qualitatibus, quas confessionem con- junctus esse decet.

T H E M A .
Lacrimis castis rigore pedes eius, & capillis capititis sui tergebat, & oculabatur pedes eius. Luc. 7.

Synopsis.
Ad exemplum penitentis Magdalena Confessio debet habere tres qualitates. Primo debet esse humilius. Secundo debet esse prudens. Tertio debet esse confidentia. 91

Dominica Palmarum.

C O N C E P T U S X X V I .
De miserrimo statu peccatorum, qui post peni- tentiam in primita peccata relabuntur.

T H E M A .

Turbam autem - - clamabant dicens: Hosanna Filio David, benedictus, qui venit in nomine Domini. Matth. 21.

Synopsis.

Inconfessio Hierosolymitanis interiti stetit; ita relapsus in primita peccata est valde periculus. Primo quia peccator semper magis infirmatur. Secundo quia peccatum magis invalebit. Tertio quia remeda tandem sunt inefficacia. 94

Feria V. Comes Domini.

C O N C E P T U S X X V I I .
De tercia parte penitentiae, videlicet satisfactione ejusque qualitate & effectibus.

T H E M A .

Quia uaria hora cum, ut transiret ex hoc mundo ad patrem. Joan. 13.

Synopsis.